

[Socialministeren]

kontanthjælp gennem en årrække er steget betydeligt, finder regeringen det påkrævet, at der iværksættes initiativer fra centralt hold med henblik på effektivisering af inddrivelsen.

En arbejdsgruppe under sikringsstyrelsen har i efteråret 1985 afgivet en rapport om effektivisering af inddrivelse af forskudsvis udlagte børnebidrag og tilbagebetalingskrav efter bistandsloven.

Der vil på grundlag heraf fra centralt hold blive udsendt vejledning til kommunerne til brug for deres tilrettelæggelse af hensigtsmæssige forretningsgange på inddrivelsesområdet.

Herudover foreslås på baggrund af rapporten nogle ændringer af børnetilskudsloven og bistandsloven med det formål at fremme effektiviteten.

Efter lovforslaget tilskyndes kommunerne ved en »præmieringsordning« til at effektivisere inddrivelsen af forskudsvis udbetalte børnebidrag. Ordningen består i, at den enkelte kommune i en 2-årig periode kan undlade afregning med staten af 25 pct. af det merprovenu, som kommunen inddriver i forskudsvis udbetalte børnebidrag, i forhold til det beløb, som kommunen har inddrevet i 1985.

Efter forslaget indføres også en adgang for de sociale udvalg til at indtræde i retten til overskydende skat, i det omfang der er udbetalt børnebidrag forskudsvis, foreligger en restance for betaling for ydelse efter bistandsloven eller er ydet kontanthjælp med tilbagebetalingspligt.

Endelig foreslås indført hjemmel til, at socialministeren administrativt kan fastsætte regler om opkrævning af et gebyr ved for sen betaling for ydelser efter bistandsloven. Bemyndigelsen tænkes først og fremmest benyttet i forbindelse med betalingen for daginstitutionspladser.

Det er ikke muligt at beregne de økonomiske konsekvenser af lovforslaget, men det antages, at lovforslaget sammen med andre initiativer i tilknytning til vejledningerne til kommunerne om hensigtsmæssige forretningsgange kan bevirke en budgetforbedring for staten inden for en ramme på 200 mill. kr. på årsbasis.

Lovforslaget skønnes at medføre en væsentlig lettelse i kommunernes administration.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg anbefale lovforslaget til folketingets hurtige og velvillige behandling.

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Jeg skal tillade mig for det høje folketing at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om biblioteksafgift.

(Lovforslag nr. L 166).

Det blev ved fremsættelsen af forslag til lov om biblioteksafgift forudsat, at denne skulle optages til revision i folketingssamlingen 1985-86.

Baggrunden herfor var, at mulighederne for at inddrage fonogrammer (grammofonplader og bånd) og billedkunst samt flerfattetværker fortsat skulle undersøges. En mulig ændring af den eksisterende afgiftsordning til en ophavsretlig vederlagsordning skulle ligeledes undersøges.

Biblioteksafgiften har siden lovens ikrafttræden været behandlet i udvalget vedrørende revision af ophavsretslovgivningen (ophavsretsudvalget). Udvalgets flertal har stillet forslag om at ændre den eksisterende biblioteksafgift til en ophavsretlig vederlagsordning. Konsekvenserne heraf er dog økonomisk, administrativt og kulturpolitisk uoverskuelige, og det foreliggende lovforslag er et forslag til revision af den eksisterende særlovgivning.

I regeringens kulturpolitiske redegørelse maj 1984 gav jeg tilsagn om, at regeringen ville arbejde for, at grammofonplader, lyd-bånd og billedkunst samt bøger med flere ophavsmænd ved lovrevisionen kunne inddrages i afgiftsordningen.

Ophavsmænd til disse materialer har ikke hidtil modtaget biblioteksafgift.

Fonogrammer og billedkunst er ikke omfattet af afgiftsloven. De tekniske muligheder for at inddrage dem i afgiftsordningen har været undersøgt i to udvalg: udvalget vedrørende registrering af grammofonplader/bånd i folkebibliotekerne og udvalget vedrørende registrering af billedkunst i folkebibliotekerne. Begge udvalg konstaterer, at det med få begrænsninger er teknisk muligt at inddrage disse materialer.

[Ministeren for kulturelle anliggender]

Tekniske problemer i forbindelse med bibliotekernes optællinger har hidtil hindret, at bøger med flere forfattere og andre ophavs-mænd har kunnet få biblioteksafgift. Undersøgelser har vist, at disse problemer i ganske vid udstrækning kan løses nu.

En ordning med inddragelse af de nævnte grupper og fuld ligestilling mellem gamle og nye rettighedshavere vil være meget udgifts-krævende. Selv om en sådan lov blev vedtaget i indeværende folketingssamling, ville den af tekniske grunde først kunne træde i kraft pr. 1. januar 1988 med udbetaling første gang efter de nye regler i 1989. Endvidere er biblioteksafgiften, som den fungerer nu, vanskelig at begrænse og at styre økonomisk.

Af disse årsager har jeg ikke fundet det rigtigt at stille forslag om en automatisk virkende biblioteksafgift til disse ophavsmænd. I stedet har jeg valgt at foreslå en overgangs-ordning, som indeholder følgende ændringer:

Der etableres to nye rådighedsbeløb, ét for fonogrammer og ét for billedkunst. Det eksisterende rådighedsbeløb og oversætterbeløbet forhøjes. Rådighedsbeløbene afsættes på de årlige finanslove. Rådighedsbeløbene fordeles efter ansøgning.

De biblioteker, der omfattes af loven, foreslås udvidet med statens bibliotek og trykkeri for blinde samt folkebibliotekernes indvandrerbibliotek.

Dansksprogede sydslesvigere foreslås omfattet af loven.

Loven forudsættes at træde i kraft den 1. januar 1987.

Loven indebærer merudgifter på 6,7 mill. kr., hvoraf 6 mill. kr. anvendes til vederlag, resten til administration.

Overgangsordningen motiveres dels med ønsket om allerede nu ved hjælp af de forbedrede rådighedsbeløb at kunne betale vederlag til ophavsmænd til fonogrammer og billedkunst samt at forbedre fordelingsmulighederne til de ophavsmænd på bogområdet, der ikke nu kan få del i den almindelige biblioteksafgift, først og fremmest ophavsmænd til flerforfatterværker.

Derudover giver en overgangsordning mulighed for at undersøge og afklare de styringsmæssige og økonomiske problemer og giver lejlighed til drøftelser med ophavsmænd, kommuner m.fl. for at kunne nå frem til en tilfredsstillende løsning på længere sigt.

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Jeg skal herved tillade mig for det høje folketing at fremsætte:

Forslag til lov om sikring af kulturværdier i Danmark.

(Lovforslag nr. L 167).

Danmark er et af de få lande eller måske det eneste land i Europa, som endnu ikke har en lovgivning med det direkte sigte at sikre kulturværdiers forbliven i landet.

Vi har forskellige love og andre ordninger, der indirekte virker til fremme af dette mål, og vi har desuden en række kulturinstitutioner og organer, der yder en betydelig indsats for bevaring af kulturarven.

Dette er imidlertid ikke længere tilstrækkeligt, efter at der – specielt gennem de senere år – har vist sig en stigende interesse i udlandet for danske kulturværdier og især dansk billedkunst. Derfor må der skabes et sikkerhedsnet, som kan gribe de ting, som Danmark ikke bør miste, fordi de er en væsentlig del af netop vor kultur, og der må være et apparat til rådighed, som hurtigt kan træffe en afgørelse i disse tilfælde.

Det er vigtigt, at dansk kultur repræsenteres i udlandet, ligesom det er vigtigt for os at få del i andre landes kultur. Kunst og kultur kan ikke og bør ikke spændes fast i nationale rammer.

Men der er dog ting, der i en sådan grad hører sammen med et land, at de ikke bør kunne bringes ud af denne sammenhæng, men derimod sikres en forbliven inden for landets grænser.

Det er sådanne ting, dette lovforslag har til formål at værne om.

Den foreslåede beskyttelsesordning for kulturværdier er en forsigtig og begrænset ordning sammenlignet med andre landes beskyttelsesordninger. Dette er tilsigtet. Det er min opfattelse, at man på baggrund af de foreliggende erfaringer om behovet må gennemføre en sådan helt ny lovgivning forsigtigt og uden opbygning af et stort administrativt apparat. Viser det sig, at vi har været for forsigtige, og at beskyttelsen er utilstrækkelig i forhold til det tilsigtede mål, må ordningen udbygges ved en revision af loven og på grundlag af de indvundne erfaringer.